

Landesbibliothek Oldenburg

Digitalisierung von Drucken

Disputationes Chirurgicæ Selectæ

Haller, Albrecht von

Lausannæ, MDCCLV.

VD18 90538889

Vorwort

urn:nbn:de:gbv:45:1-16577

P R Æ F A T I O.

DE suffusione, inter innumeros morbos, quibus oculi patent, quam maxime vulgari, aliqua memoria prodituro, non pauca in mentem venerunt, quæ, quo minus, quod mihi propositum fuit, exequerem, impellere me poterant, atque a difficillima hujus expositione animum abducere. Atque ex his quidem non minimum id fuit, quod nuper admodum civium nostrorum mentem linguamque occupavit, peractæ in hac urbe, a famosissimo circulator Joanne Taylor, cataractæ curationes numerosissimæ. Facile enim futuros esse prævidebam, qui me, vel inscriptione hujus libelli inspecta, criminentur ex his ipsis curationibus, de cataracta ita scribendi occasionem arripuisse, ut, quæ a magistro illo didicerim, partim tanquam mea proponerem, alienisque adeo me plumis ornarem, partim vero ejus errores, modo aliqui sint, acriter perstringerem. Hæc autem, ut me aliquantum commoverint, dimovere me tamen a proposito eo minus potuerunt, quo magis notum esse oculariæ medicinæ gnaris posse existimabam, me non heri demum cepisse animum ad oculorum morbos dignoscendos curandosque applicare, quoque diutius jam animo volueram ea, quæ nunc quidem, data occasione, publico hoc scripto, expono. Quod vero temerarios Taylori ausus attinet, quo minus eos publica quadam scriptione reprimerem, retinere me facile potuit hoc, quod sapientibus viris, & oculariæ medicinæ gnaris videbam ipsos parum probari apud plebem vero rationes parum valere. Sunt tamen, fateor, aliqua de oculariæ hujus medici medendi ratione his animadversionibus interspersa. Aliquanto plus valere apud me poterat tot præstantium virorum recordatio, qui de hoc argumento videbantur ante me ita egisse, ut nihil fortasse sit, quod non occupaverint. Ut enim de præcipuis tantum dicam, quid est adeo, quod in hac de cataracta doctrina sit a Brisseau [a], Antonio [b], Heistero [c], Woolhoufio [d], St. Yves [e], Petito [f] Medico, Duddell [g],

Mor-

[a] Traité de la cataracte & du glaucome. à Paris 1709. 8. c. f.

[b] Traité des maladies de l'œil. à Paris 1722. 8.

[c] De cataracta, glaucome & Amaurosi tract. Altorf. 1713. c. f. Apologia & uberior illustratio systematis sui de cataracta, glaucome & Amaurosi. ibid. 1717. 8. & vindiciæ sententiæ suæ de cataracta, glaucome & Amaurosi. ibid. 1719. 8.

[d] Dissertationes ophthalmicæ de cataracta, & glaucome contra systema Dnn. Brissei, Antonii, Heisteri. Frf. ad Moen. 1719. 8.

[e] Traité des maladies des yeux. à Paris 1722. 8.

[f] Vid. Mémoires de l'Acad. Roy. des Scienc. de Paris an. 1725. 1726. 1730. præterea Lettre contenant des Reflexions sur ce que Mr. Hecquet a fait imprimer touchant les maladies des yeux. à Paris 1729. 4. Lettre, dans laquelle il démontre, que le cristallin est fort près de l'Uvée ibid. eod. & Lettre contenant des Reflexions sur les découvertes faites sur les yeux. ibid. 1732. 4.

[g] A treatise of the Diseases of the Horny-Coat of the Eye, and the various kinds of cataracts. Lond. 1729. 8.

Morgagnio [b], aliisque derelictum? Sed mihi quidem propositum nunquam fuit, quæcumque ad hoc argumentum pertinent, præcipue in Academico scripto, cujus angustiores limites capere ea non poterant, plene exponere. Neque etiam de chirurgica mea scientia soleo tam magnifice sentire, ut me credant posse, de difficillimo hoc argumento, aliqua plane nova proferre, quamvis, qui, sine præconcepto animo, ad libelli hujus lectionem accesserint, aliquas fortassis inventuri sint ratinunculas, quas novas sive ex aliorum, sive ex meis etiam experimentis duxerim. Ut vero hæc publicæ luci exponerem, movit me præcipue hoc, quod non tam medentes ipsos, quam tirones artis videbam, tum de cataracta ipsa, tum de curatione ejus potissimum in erronea sententia esse, sive ante dictorum virorum ex parte rariores libellos non legerint, sive hi ipsi viri, quod tamen non dixerim, exposuerint hanc ipsam rem non satis dilucide. Et quæ a me quidem proponi posse judicabam, ea omnia ad tria capita retuli; quorum quod primum de natura suffusionis inscripsi, non ita accipi velim, ac si animus mihi esset, omnem illam, quæ initio hujus sæculi, acerrima fuit, litem, de cataracta, sitne membranæ, an crystallina, exponere. Ego vero sat habui, quæ apud auctores diversissime cataractarum species occurrunt, ita colligere, ut ad certam quædam genera revocarem, quod ad viam curationis veram inveniendam facit quamplurimum. In altero capite hoc agam, ut quam incerta non modo sit, verum etiam periculosa esse queat vulgaris curandi ratio, tum argumentis multis declarem, tum ipsis medentium experimentis comprobem. Tertium caput nova illius, a Petito reperte, cataractam acu curandi via expositionem continebit, quæ quamvis a Petito [i] ipso, tumque etiam a Ferreno [k], Taylor [l], Heistero [m] etiam, de la Faye [n], atque Henckelio [o], imo quoque a B. Platnerio [p] descripta, ab aliis indicata habeatur, tam parum tamen videtur nonnullis ex medentibus nostris innotuisse, ut audivisse meminerim, qui ubi a Taylora de hac re aliquid acceperant, de ea, taquam re prorsus nova, loquebantur. Quare me nihil facturum existimaui, quod non aliquam utilitatem habere possit, præsertim si, ut feci, icones quasdam adjicem, in quibus videre tirones queant, per quas oculi partes acus debeat ad cataractæ sedem demitti. Atque hoc etiam unum est, quod si in hoc libello novum esse dicam, lectores spero mihi facile concessuros esse.

C A P U T

[b] Epist. ad Valsalvæ opera XVII. XVIII. XIX.

[i] Conf. Memoir. de l'Acad. des Sc. an. 1725. 1726. 1730. & la Lettre, dans laquelle il démontre, que le crystallin est fort près de l'Uvée. à Paris 1729. p. 10. cum reliquis duabus.

[k] Quæst. quinam sint præcipui, quomodo explicentur & curentur lentis crystallinæ morbi? Paris. 1732.

[l] A new Treatise on the Diseases of the crystalline humour of a human Eye: or of the cataract and glaucoma. London. 1736. 8.

[m] Institut. chirurg. Tom. I. p. 613.

[n] Remarques sur le cours d'operations de Mr. Dionis p. 556.

[o] Diss. de cataracta crystallina vera p. 27. Erf. ad Viadr. 1744.

[p] Institut. chirurg. not. ad §. 1301. p. 880. seq.

CAPUT PRIMUM.

De natura Suffusionis, seu Cataractæ.

§. I.

PER cataractam igitur medentes fere nullo non tempore opacum corpus intellexisse invenio, quod in interioribus oculi partibus, retro pupillam, ita positum sit, ut lucis radios intercipiendo, omnem fere videndi facultatem ægro eripiat. Atque planum mihi esse effectumque videtur, si-ve mortuorum corpora secandi parum frequentem, apud veteres medicos, occasionem considerem, si-ve eorum rationem habeam, quæ tum de natura suffusionis curationeque, tum de oculi natura in universum, in græcis æque ac latinis medicorum veterum scriptis, habentur, sedem suffusionis naturamque ipsi non esse per Anatomem perspectam, quæ tamen sola certa est verum in morbis inveniendi via & ratio, sed per oculorum, cataracta affectorum, externam inspectionem. Utque de *Hippocrate* primum dicam, si quæcumque ex ejus scriptis, ad hunc morbum spectantia loca, colligo, & inter se comparo [q], non partium post pupillam sitarum, quæ parum ipsi videntur cognitæ fuisse, sed coloris tantum, in cataracta affectis variis, ibi apparentis, rationem habuerit; quare etsi *Hippocrates* inter glaucescentes, aut argenti speciem referentes, aut cyaneas pupillas, & inter illas, quæ marini coloris sunt, distinctionem facit, frustra tamen sententiæ suæ præsidium propterea in hoc quærent ii, qui cataractam in aqueo humore factam concretionem esse opinantur, glaucoma crystalline lentis obscuracionem. Et quis in hac re recentioribus nonnullis *Hippocratis* interpretibus fidem habuerit potius, quam *Celso* [r], verissimo *Coi* interpreti, qui de suffusione ut multa habeat, de glaucomate ne verbum quidem. Proinde etiam *Rufus* neque carpi debet, neque pro supposititiis haberi ea, quæ apud *Oribasium* [s] & *Paulum* [t] ex *Ruso* citata leguntur: veteres scilicet glaucoma suffusionemque pro uno eodemque morbo habuisse; cum quibus adeo & *Actuarius* [u] conspirat, dum nonnullis dicit glaucoma & suffusionem eundem morbum esse.

§. II.

[q] Conf. imprimis Libell. de visu, Prorrhetic. Lib. II. Sect. 28. & quæ plura loca collegit & secundum suam hypothesein, exposuit *Woolhouse* loc. cit. p. 114. sqq.

[r] De re medica Lib. VII. cap. VII. no. 14.

[s] Synopf. medic. Lib. VIII. cap. 47.

[t] De medicina Lib. III. cap. 22.

[u] Meth. med. Lib. II. cap. 7.

